

що в період вагітності аміноглікозиди застосовують за суворими показаннями: при тяжких захворюваннях, збудники яких резистентні до інших антибактеріальних засобів, або у випадках, коли лікування неефективне.

Висновки. Таким чином, проведений аналіз результатів анкетування фармацевтичних працівників виявив необхідність інформування респондентів щодо раціонального та безпечного застосування антибактеріальних засобів для лікування інфекцій у вагітних, що в подальшому буде сприяти підвищенню якості надання фармацевтичної опіки.

ОЦІНКА ПОБІЧНИХ РЕАКЦІЙ ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНИХ ПРЕПАРАТІВ

У М. ХАРКОВІ ТА ОБЛАСТІ ЗА 2020 РІК

Щегловитова І. О., Мар'єта А. Ю.

Науковий керівник: Бутко Я. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

yaroslavabutko79@gmail.com

Вступ. За даними ВООЗ, щодня близько 4 000 людей помирають від туберкульозу (ТБ). Україна входить в двадцятку країн з найвищим рівнем захворюваності на ТБ. За даними Центру медичної статистики МОЗ України за 2020 рік кількість уперше зареєстрованих захворювань на ТБ, включно з його рецидивами, становила 17 593 (42,2 на 100 000 населення), що на 29,8% менше показника 2019 року (60,1 на 100 000 населення). Захворюваність на ТБ серед дітей, від 0 до 14 років, зменшилася на 34,4% (з 9,0 до 5,9 на 100 000 дитячого населення). Показник захворюваності на ТБ серед підлітків, віком 15-17 років, зменшився на 29,0% (з 20,0 до 14,2 на 100 000 осіб). Захворюваність на активний ТБ у поєднанні з хворобою, зумовленою вірусом імунодефіциту людини, порівняно з 2019 роком зменшилася з 10,5 до 6,9 на 100 000 населення. Захворюваність на ТБ серед медичного персоналу фтизіопульмонологічних відділень та закладів України за 2020 рік зменшилася із 290 до 210 осіб. У 2020 р. госпіталізували 17 тис. 449 чоловік, на 36,2% менше з 2019 роком. Смертність за рік впала 31,8% – померли 1 тис. 429 українців.

Лікування та профілактика ТБ вимагають своєчасного та активного застосування найбільш ефективних препаратів із високим рівнем безпеки. Основним принципом лікування ТБ є припинення розмноження мікобактерій ТБ і значного зменшення їх кількості в організмі хворого. Для цього застосовують протитуберкульозні препарати. До препаратів I ряду (основні) відносять ізоніазид, рифампіцин, стрептоміцин, етамбутол, піразинамід. Їх призначають хворим на вперше виявлений ТБ та рецидиви захворювання, які виділяють чутливі *Micobacterium tuberculosis*. До протитуберкульозних препаратів II ряду (резервні) відносять канаміцин, амікацин, офлоксацин (ципрофлоксацин), етіонамід (протіонамід), ПАСК, циклосерін, капреоміцин, тіоацетазон та ін. Однак, тривалий прийом протитуберкульозних препаратів може призвести до виникнення побічних реакцій.

Мета дослідження. Метою даної роботи було провести оцінку побічних реакцій протитуберкульозних препаратів у м. Харкові та області за 2020 рік.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження були карти-повідомлення про виникнення побічних реакцій на протитуберкульозні препарати з фтизіатричних відділень та закладів м. Харкова та області за 2020 рік. Згідно класифікації АТС дані препарати мають код J04 Засоби,

що діють на мікобактерії. J04A Протитуберкульозні засоби. Дослідження були проведені за допомогою пасивного фармаконагляду (метод спонтанних повідомлень) від фтизіатричних відділень та закладів м. Харкова та області. Карти-повідомлення про побічні реакції та/або відсутність ефективності лікарських засобів при їх медичному застосуванні були заповнені за формою 137/0, згідно чинного законодавства, наказів Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2006 № 898 «Про затвердження порядку здійснення фармаконагляду» (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.01.2007 за № 73/13340 та від 05.04.2018 № 620 «Настанова. Лікарські засоби. Належні практики фармаконагляду».

Результати дослідження. В ході проведених досліджень встановлено, що з фтизіатричних відділень та закладів м. Харкова та області за 2020 рік надійшло 176 карт-повідомлень про виникнення побічних реакцій на протитуберкульозні препарати. Найбільша кількість карт-повідомлень надійшла на препарати Ізоніазид (26 карт-повідомлень), Лінезід (22 карти-повідомлення), Макрозид (15 карт-повідомлень), Капреоміцин (14 карт-повідомлень), Піразинамід та Коксерин (10 карт-повідомлень). Побічні реакції препаратів проявились переважно у вигляді поколювання в ніжних кінцівках: на Лінезід – 20 випадків, Ізоніазид – 18 випадків, Макрозид – 12 випадків, Капреоміцин та Коксерин – 10 випадків, Піразинамід – 7 випадків. На препарати Ізоніазид та Піразинамід надійшли поодинокі випадки побічних реакцій: нудота, одноразово блювота, відсутність апетиту, загальна слабкість, підвищення рівня печінкових ферментів. Згідно класифікацій побічних реакцій дані побічні реакції, що надійшли на протитуберкульозні препарати, відносять до несерйозних (не призвели до інвалідності або смерті хворого), типу А (частими передбачуваними реакціями).

Висновки. Проведення протитуберкульозної хіміотерапії супроводжується виникненням побічних реакцій. У 2020 році у м. Харкові та області встановлено 176 випадків побічних реакцій при прийомі протитуберкульозних препаратів. Найбільша кількість побічних реакцій надійшла на препарати Лінезід, Ізоніазид, Макрозид, Капреоміцин, Коксерин, Піразинамід. Побічні реакції на препарати проявились переважно у вигляді поколювання в ніжних кінцівках. Після відміни препаратів дані явища зникали. Оцінка побічних реакцій показала, що дані реакції відносять до несерйозних та передбачуваних. Такі побічні реакції препаратів не впливають на результати лікування.

Отримані результати є корисними для фтизіатрів в об'єктивній оцінці побічних реакцій протитуберкульозних препаратів та прийнятті оптимального рішення щодо тактики подальшого лікування ТБ.

ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ ТА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПІСЛЯ ПОШКОДЖЕННЯ СУГЛОВОВОЇ ГУБИ

Яворська В. С.

Науковий керівник: Зелененко Н. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

yavorskavaleria@gmail.com

Вступ. Суглобова губа плеча являє собою обідок волокнистої хрящової тканини, який прикріплюється по краю суглобової западини лопатки. Прикріплюючись подібним чином губа